

Β.Βεσκούκης

Κάλλιο αργά...

Ήταν Απρίλιος του 1997, λίγο μετά από την υποβολή των περίφημων δηλώσεων "Ε9". Το θέμα τότε απασχολούσε αρκετά τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι τότε κυβερνήτες έκαναν τρομερές δηλώσεις και η όλη εικόνα επιχειρούσε να περάσει γενικά το μήνυμα "επιτέλους λίγο τάξη στην ιδιοκτησία και την κτηματαγορά στην Ελλάδα". Χρειαζόταν λίγο απλή λογική και βασικές σπουδές στην πληροφορική για να καταλάβει κανείς ότι εκείνο το Ε9 δεν έκανε για τη δουλειά για την οποία προορίζονταν. Χρειαζόταν κριτική σκέψη και τοποθέτηση, θάρρος και πίστη στην ορθότητα μιας άποψης ακόμη και σε πείσμα όσων έλεγαν όλοι οι άλλοι, για να διατυπωθεί η θέση ότι το συγκεκριμένο "Ε9" ήταν ακατάλληλο, δεν έλυσε το πρόβλημα και το πολύ-πολύ να έκανε κάποιον εργολάβο πλουσιότερο. Ας παραθέσουμε μερικά τμήματα εκείνου του κειμένου (Ο.Ν., 4ο/1997).

Η γενική ροή των εργασιών που θα πρέπει να γίνουν είναι: (1) κωδικοποίηση, (2) αρχική καταχώρηση στοιχείων, (3) επαλήθευση συνάφειας δεδομένων, (4) διορθώσεις και επανάληψη της διαδικασίας όπου χρειάζεται, (5) συσχέτιση με άλλες ισοδύναμες πηγές πληροφοριών, (6) ποσοτική επεξεργασία και (7) θέσπιση διαδικασιών και μηχανισμών συνεχούς ενημέρωσης του συστήματος. Ας δούμε ορισμένες ενδιαφέρουσες πλευρές των εργασιών αυτών.

(...)Το πρώτο, όμως, απαιτεί όχι μόνο την αποσαφήνιση και κωδικοποίηση της δήλωσης των ονομάτων των οδών σε δήμους/κοινότητες, αλλά και αυτή των περιγραφών τύπου "3ο χλμ επαρχιακής/αγροτικής οδού τάδε". Για τις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχει δυνατότητα οριστικής εξακρίβωσης σε αυτή τη φάση, οπότε τα στοιχεία καταχωρούνται ως έχουν και το πρόβλημα μετατίθεται για την φάση (3) η οποία και μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα.

Σε αυτή, λοιπόν, τη φάση, οι μάγοι της πληροφορικής θα πρέπει να κάνουν ότι το ελληνικό κράτος δεν έχει καταφέρει να κάνει από γεννήσεώς του: για κάθε δομική μονάδα έκτασης η οποία τελεί υπό ιδιοκτησία, θα πρέπει να επαληθευτεί ότι έχει δηλωθεί πλήρως, ήτοι η ένωση των δηλώσεων είναι ακριβώς η έκταση, δηλαδή δεν έχουν αποκρυφτεί ιδιοκτησίες, και η τομή τους είναι το κενό, δηλαδή δεν έχουν διπλοδηλωθεί, ούτε καν τμηματικά κάποιες από αυτές. Η απόκρυψη συνιστά παράβαση, η διπλοδήλωση συνιστά λάθος ή ανταγωνιστική διεκδίκηση που πρέπει κάπως να επιλυθεί.

Για να γίνει αυτό με τη βοήθεια κάποιου μηχανογραφικού συστήματος θα πρέπει στο τελευταίο να έχει καταχωρηθεί πλήρως η δομή των αστικών και όχι μόνο περιοχών, πράγμα που, απ' όσο γνωρίζουμε, δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα. Οι όποιες υπάρχουσες πληροφορίες βρίσκονται στις τεχνικές υπηρεσίες των πολεοδομιών καθώς και στα αμέτρητα συμβολαιογραφεία, όλες σε χειρόγραφη μορφή, και, ιδιαίτερα για τις μη αστικές περιοχές, είναι ακριβείς κατά δήλωση μαρτύρων ή δικηγόρων. Ετσι, με κανένα τρόπο δεν αποκλείεται η συντονισμένα ανακριβής δήλωση μεγάλων ιδιοκτησιών ως μικροτέρων και η εν συνεχεία φορολόγηση και μεταβίβαση αυτών ως τέτοιες. Το μόνο που αποτρέπει κάτι τέτοιο είναι οι δηλώσεις που έγιναν ότι "οι παραβάτες θα τιμωρούνται" η οποίες, μέχρι σήμερα τουλάχιστον έχουν ισχύσει μόνο για τους πολύ μικρούς και μη-έχοντες-"δικό τους"-βουλευτή πολίτες αυτής της χώρας.

Βρισκόμαστε δηλαδή σε κάτι που προσεγγίζει το κλασσικό πρόβλημα του αυγού και της κότας: πως να επαληθευτούν τα δεδομένα χωρίς να προϋπάρχει καταχωρημένη η δομή και τοποθεσία των ιδιοκτησιών, και (κατά το Υπουργείο) πως να δημιουργηθεί μια τέτοια δομή χωρίς να καταχωρηθούν τα (ελεγχόμενα) αυτά δεδομένα; Το θέμα του εθνικού κτηματολογίου

έχει απασχολήσει κατά περιόδους τη δημοσιότητα και (σπανιότερα) τους "αρμόδιους", να όμως που φτάσαμε 3 χρόνια πριν από το 2000 να περιμένουμε, ούτε λίγο ούτε πολύ, να δημιουργήσουμε κτηματολόγιο (έστω και μερικώς) από τις δηλώσεις των φορολογουμένων...

(...) Προσέξτε ένα σενάριο: η δουλειά ανατίθεται σε ιδιώτη με παχυλή αμοιβή. Παράλληλα, σε πρώτη φάση και επειδή "έχουμε ανάγκη από έσοδα", φορολογούνται όλοι κατά δήλωση. Ο ιδιώτης κολλάει, μετά από 2-3 "αναπροσαρμογές" του προϋπολογισμού του έργου σε κάποια από τις φάσεις της επαλήθευσης. Στο μεταξύ έχουν γίνει εκλογές, έχουν μεσολαβήσει δηλώσεις και διάφορα άλλα γνωστά και το θέμα έχει λίγο-πολύ ξεχαστεί. Όσο για τη θέσπιση μόνιμης διαδικασίας ενημέρωσης του συστήματος και στη συνέχεια, αυτή θα γίνει όταν αυτό είναι τεχνικά δυνατό (φαντάζεστε τα συμβολαιογραφεία δικτυακά συνδεδεμένα μεταξύ τους, με τις πολεοδομίες και με το Υπουργείο Οικονομικών;).

Αυτά τα γράφαμε τον Απρίλιο του 1997, περισσότερα από πέντε χρόνια πριν. Όπως μαντέψατε, κανείς "αρμόδιος" δεν έδωσε σημασία και δεν μας κάλεσε στο γραφείο του να μας εξηγήσει πού έχουμε σφάλμα και να μας ζητήσει να επανορθώσουμε. Όμως και κανείς συνάδελφος τεχνικός δημοσιογράφος δεν έγραψε ούτε κάτι αντίστοιχο, ούτε κάτι διαφορετικό. Τότε όλοι ήταν απασχολημένοι με αυτά που νόμιζαν ότι θα συμβούν στα επόμενα χρόνια, τα οποία ξέρετε αν έγιναν.

Μέχρι που πρόσφατα το αδιέξοδο ήρθε και "επίσημα" στην επιφάνεια: το Ε9 είναι άχρηστο και ("ίσως") θα πρέπει να υποβληθεί εκ νέου, θα καταβληθεί δε προσπάθεια "να αποφευχθεί ή να περιοριστεί μια εκ νέου τालαιπωρία των φορολογουμένων". Μάλιστα, για να καταλάβουμε πόσο προχωρημένη είναι η ΚτΜ (Κοινωνία της Μετριοτήτας), οι "αρμόδιοι" εκτιμούν ότι "πρέπει να προχωρήσουν σε βελτίωση του μηχανογραφικού προγράμματος (για να δέχεται αλλαγές ή διορθώσεις στοιχείων) ή ακόμα και στην αλλαγή του" (Ελευθεροτυπία 30.5.2002, 31.5.2002,). Στο μεταξύ, οι Έλληνες φορολογούμενοι ακόμη πληρώνουν το πρόστιμο που επεβλήθη στο "Κτηματολόγιο" από την ΕΕ, έχουμε μπει στην ΟΝΕ και είμαστε (και θα είμαστε για πολύ ακόμη) η μόνη χώρα της ΟΝΕ χωρίς κτηματολόγιο και γενικώς με αυτή την ελαφρολαϊκή αντιμετώπιση τέτοιων (και πολλών άλλων) ζητημάτων.

Κατά τα άλλα όμως, έχουμε ωραίους τίτλους, αρχές και διαχειριστικά πλαίσια, κουστουμαρισμένους συμβούλους με βλοσυρά βλέμματα και πολυτελείς παρουσιάσεις, ιλουστρασιόν περιοδικά, κομπάζουμε και μοιράζουμε χρήματα για την "Κοινωνία της Πληροφορίας" και σχετικά με την ποιότητα των πληροφορικών γενομένων γενικώς δεν μας ενδιαφέρει τίποτε: "δεν χαμπαριάζουμε" κατά το ελληνικότερον. Κανείς δεν είναι υπεύθυνος, όλοι έχουν κάνει καλά τη δουλειά τους, χρήματα δεν πρόκειται να επιστραφούν, κανείς δεν θα απολυθεί, και καμία συγνώμη δεν θα ζητηθεί δημόσια, έστω και για τα μάτια. Πράγματα που δεν μας προκαλούν έκπληξη, διότι εμείς συχνότατα τα αναφέρουμε και συνήθως επαληθευόμαστε, ακόμη και μετά από χρόνια, όπως έγινε με την συγκεκριμένη περίπτωση. Με κάτι τέτοια καταλαβαίνουμε την πρόταση της κας Διαμαντοπούλου σχετικά με την "επισημοποίηση" της αγγλικής γλώσσας στην Ελλάδα: είναι γιατί στην αγγλική δεν υπάρχει η λέξη "φιλότιμο".